

Julestjerna er i rute

Økologiske julestjerner fra Sogn Jord- og Hagebruks-skule er i rute! I skrivende stund begynner toppen på stjernene å endre farge.

Kari Bysveen, SOGN JORD- OG HAGEBRUKSSKULE

Ine Tvedt Kristiansen begynte med julestjerner på Sogn Jord- og Hagebruksskule (SJH) første gang i fjor. I år er altså andre året, og resultatet er lovende så langt, men hun håper på et bedre salg i år enn i fjor.

Ukjent marked

De som har vært med i øko-produksjon noen år, vet at det å begynne med nye produkter ikke alltid er like lett. Slik var det også med fjorårets julestjerner. Ine var ikke sikker på om det gikk an å produsere julestjerner med de fasilitetene man hadde til rådighet, så hun torde ikke sette i gang med intensiv markedsføring. Markedet for økologiske prydplanter er ikke stort, men om det skulle vise seg å være et marked, har man i hvert fall opparbeidet erfaring og kunnskap til å starte en større produksjon. All erfaring er god erfaring.

Pris og kvalitet

- Noen ”29,90-julestjerne” lover vi ikke, verken pris- eller kvalitetsmessig. Kostnaden for jord og gjødsel tilsier dette. Men det er vel norsk veksthusnærings problem at det er vanskelig å konkurrere på pris med billig import. Imidlertid kom det en del positiv tilbakemeldinger på god holdbarhet i fjor, så kvaliteten var det ikke noe å utsette på, forteller Ine.

Noe moderne veksthus er det ikke på SJH, men det fungerer da på et vis. Mye manuelt arbeid tar tid. Klimacomputer er imidlertid installert, og det blir enklere å følge med på klimaet i veksthuset. Blomsterproduksjonen inngår således bra i den ellers så allsidige produksjonen på skolegårdsbruket.

Ine pusler med julestjernene sine.

Jula kom en varm sommerdag i august

Det var ikke så mye som minte om jul, den ene soldagen i august. Men det var altså den dagen julestjernestiklingene kom og måtte pottes om. På forhand var det blanda opp tilstrekkelig mengde av jord, bestående av torv, litt perlite og godt omdanna og lagra kompost. Utover i vekstida er det gjødsel med flytende næringsløsning som er tillatt brukt i økologisk dyrking. Imidlertid er denne såpass kostbar at det blir undersøkt om det finnes billigere løsninger.

Fra midten av oktober begynner man lysbehandlingsprogram, hvilket betyr at plantene får 10 timer lys, og 14 timer mørke. Dette for at toppen skal utvikle farge. Gardstunet på SJH er således litt mørkt i denne perioden. Til og med mjølkebilen er blitt bedt om å skru av lysene før den svinger inn mot veksthuset, som ligger rett ved fjøset.

Store sortsforskjeller

Det går helt greit å produsere julestjerner økologisk. Det er mange sorter å velge mellom, og noen sorter er desidert bedre egna enn andre. Man må velge

Rødmende julestjerner i rute i oktober.

sorter som strekker seg lite. Råd om valg av sort får man hos småplantegrossisten. I år er det fire sorter, og noen er tydelig bedre enn andre når det gjelder strekking og næringsbehov.

Det finnes ikke økologiske stiklinger av slike vekster, men da gir regelverket tillatelse til bruk av konvensjonelt plantemateriale. Av andre prydvekster kan man av og til komme over økologiske planter, men det er slett ikke alltid disse sortene fungerer under våre forhold. Noen typer liljer har gitt denne erfaringen.

Pryd eller mat?

Mange er ikke helt komfortable med at det blir produsert blomster og ikke matvekster. Det argumenteres med at veksthus i Norge er forkastelig pga. stort energiforbruk. Men for at veksthuset ikke skal ødelegges i løpet av vinteren, må det i alle fall varmes noe for å holde det frostfritt. Og ved SJH er allsidigheten et mål for at elevene skal erfare at det er mye som kan dyrkes i Norge.

Det er da trivelig å ha noe vakkert å hvile øynene på også, eller? ♦